

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2. gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 13. januarija 1875.

O b s e g: Ponovljen razglas zarad semena Ruskega lanú. — Krompirjev žužek, slivni rivčekar in pa krvava uš. (Dalje.) — Nekoliko o zboljšanju živinoreje. — Nova postava, da se odpravi učnina ter prenaredita §§. 45 in 46 postave od 29. aprila l. 1873, št. 21. — Koliko se sme vina piti? — Nemški liberalci. — O potrebi prestrojenja politične uprave in prenaredbe občinske postave. (Konec.) — Slovansko slovstvo. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Ponovljen razglas zarad semena Ruskega lanú.

V zadnjem listu lanskim „Novic“ je odbor družbe kmetijske vabil Kranjske gospodarje, naj se do Svečnice tega leta oglasi vsak, kdor želi po nižji ceni hvaljenega Ruskega lanú dobiti in pismeno ali pa z besedo pisarnici družbe kmetijske naznani, koliko tega semena (pol mernika, en mernik ali več) želi dobiti.

Ker se Svečnica bliža, in je to zadnji čas, da si družba tega semena naroči iz daljnih krajev, zato naj se gospodarji podvizajo s svojimi naznanili.

Krompirjev žužek, slivni rivčekar in pa krvava uš.

Tri nove nadloge, katere iz severne Amerike žugajo kmetijstvu našemu.

(Dalje.)

2. Slivni rivčekar.

Drugi škodljivi žužek (keber), ki je že tudi strašno veliko škode napravil v severni Ameriki, je slivni rivčekar (*Conotrachelus nenuphar*); v domačiji ga imenujejo „Curculio“ ali pa „Turek“.

Slivni rivčekar je majhen, hrapov (negladek), grbast in rujavkast žužek, ki spada v mnogobrojno vrsto rivčekarjev (*Rüsselkäfer*, *Curculionidae*). Blizo $\frac{1}{5}$ palca je dolg brez rivca, in se od družih rivčekarjev lahko loči v tem-le: na sredi obojnega svojega krila ima podolgast grb, ki je podoben noževi ojstrini in je črnemu pečatnemu vosku enak, za tema grboma je široka proga ilovčne barve v sredi bolj ali manj bela.

One (babice) navrtajo že v prav mlade slive luknjice in položijo v vsako okroglast beli jajček. V vsem skupaj ena babica zleže 50—100 jajčic in sicer najraje v slive in češnje, breskve in marelice, pa tudi v češnje, jabelka, hruške in kutne. Iz jajčica se izleže ličinka, prav droban, mehak in breznožni črv z roženo glavico, ki se redi od še nezrelega sadja. Sad, v katerem je ta črv, ne dozori več, ampak odpade, razun češnje, ki vendar še dozori. Potem se ličinka v zemljo zarije in v mešiček (bubo) spremeni, iz katerega popolnoma dozoren žužek izleze. Če ta mrčes ne najde sadja

s košicami, gré na sadje s peškami; kjer pa tudi tega ni, ogloda skorjo mladik nježnih vejic. Slivni rivčekar se pomnoži v tako neverjetno velikem številu, da pokončá sadno drevje celih dežel, kar se je zgodilo že večkrat v deželi Missouri in Illinois. Tudi ta keber potuje že več časa iz kraja v kraj, od zahoda v izhod, in bode kmalu priromal do bregovja Atlantiškega morja.

Pomočki, s katerimi preganjajo v severni Ameriki to škodljivo žival, so: sad, ki odpade, Amerikanci marljivo pobirajo in ga prešičem pokladajo; okoli debla dreves narejajo ovoje, v katerih kebri radi prenočijo; tudi imajo mnogovrstne mašine, s katerimi te kebre lovijo; pod drevesa in okoli dreves razpó namreč okrilja, v katera padajo kebri, kedar drevo potresajo. Ker se ta keber, če ga majhno stresejo, brž v mrtvega potuhne, zato tega mrčesa po tem načinu kar na milijone vlové, ki v imenovana okrilja pade.

(Konec prihodnjič.)

Nekoliko o zboljšanju naše živinoreje.

Spisal Fr. Kuralt.

Mnogo se je počelo delati in skrbeti za zboljšanje naše zanemarjene živinoreje, ker spoznavati je že počela vlada sama, da le umno gospodarstvo o živinoreji je v mnogih deželah najkrepkeji steber kmetijstva, s katerim se ne le samo kupčija mnogo povekša, ampak vsi drugi pridelki celega poljedelstva. Zato skrbé tudi kmetijske družbe, da se v dežele vpeljujejo biki in telice plemenitega plemena, katere so mnogo boljši za rejo, delo, pitanje in mleko od naše živine. Res je, da tudi nekateri gospodarji so sprevideli že veliko korist, katero nam daje živina žlahnejšega plemena, ter osobito gledajo na to, da si prisvojijo bika ali kravo, da si s tem morejo požlahniti in zboljšati domačo živino.

Blagi je namen, hvalevredne so naprave slavnega ministerstva kmetijstva, velikodušno je delovanje kmetijskih družeb in poedinih posestnikov, kateri skrbijo za tako važen napredek celega gospodarstva.

Ali žalibog! kolikor se dela od ene strani, toliko se opušča še od druge, namreč od naših gospodarjev samih. Ne rečem, da nimajo veselja za zboljševanje plemen; da! imajo ga nekateri še celó veliko; al pomilovati je le odgojevanje in oskrbovanje tako plemenite živine.

Angleži, kateri so najslavniši živinorejci, gotovo niso imeli že od nekaj takih žlahnih plemen, kakor